

הגדה של פסח

Haggadah di Pesach

secondo l'uso della comunità ebraica di Roma

Realizzata da Joram Marino sulla base del testo e delle note di Rav Alfredo S. Toaff e della registrazione audio coordinata da Rav Elio Toaff.

Documento rilasciato sotto licenza CC BY-NC-ND - Per favore trattare questo testo con il dovuto rispetto.

Bedikat Chametz

La sera del 14 di Nissan (o del 13, se il 14 è Sabato) si ricerca il chametz alla luce di un lume a mano; prima di iniziare la ricerca si recita la seguente berachà:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל בִּיעוּר חֻמֵץ:

Conclusa la ricerca si annulla tutto il chametz con la seguente formula:

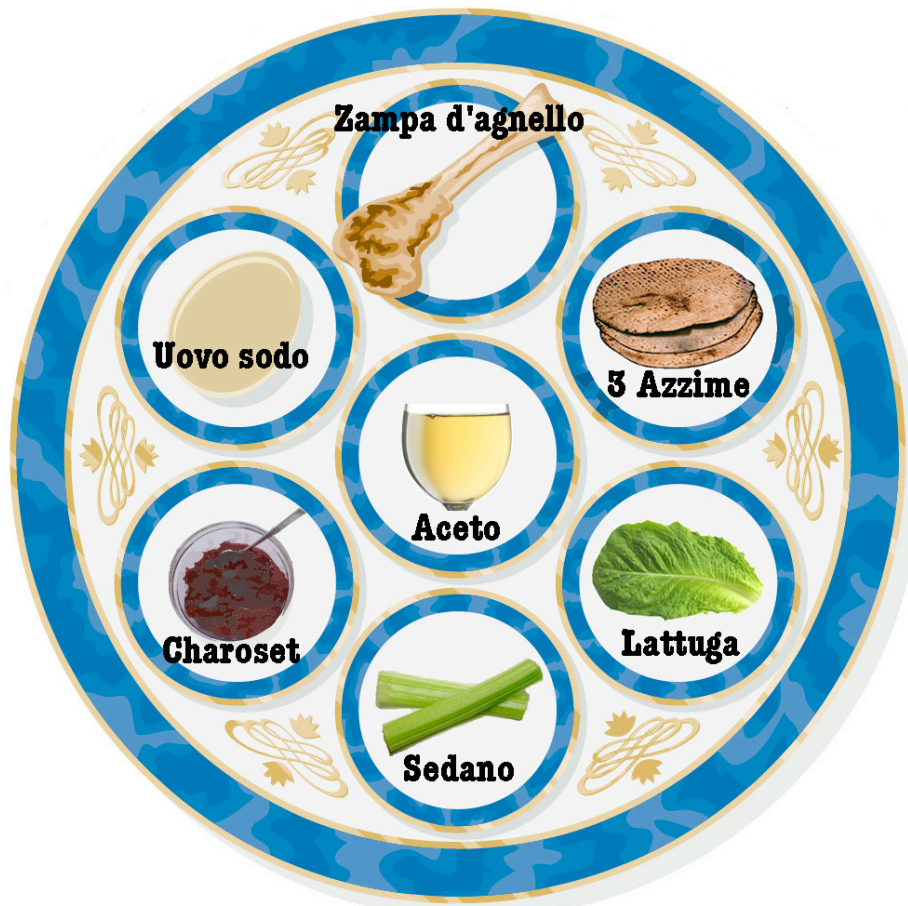
כָּל חֻמֵץ דְּאִיכָּא בְּרִשּׁוֹתַי דְּלֹא חִמְתִּיהּ וְדִלָּא בִיעַרְתִּיהּ לְהוּי בְּטִיל וְחָשִׁיב כְּעֶפְרָא דְאַרְעָא:

La mattina seguente, entro la quarta ora astronomica (circa le ore 10), si brucia il chametz e lo si annulla nuovamente con la seguente formula:

כָּל חֻמֵץ דְּאִיכָּא בְּרִשּׁוֹתַי דְּחִמְתִּיהּ וְדִלָּא חִמְתִּיהּ דְּבִיעַרְתִּיהּ וְדִלָּא בִיעַרְתִּיהּ לְהוּי בְּטִיל וְחָשִׁיב כְּעֶפְרָא דְאַרְעָא:

Il piatto del seder

Sulla tavola apparecchiata si pone un vassoio contenente 3 azzime (Shimmurim) sovrapposte e coperte, una zampetta di agnello, un uovo sodo, del charoset (composta di frutta fresca e secca), coste di sedano, foglie di lattuga o altra erba amara ed un bicchiere di aceto o succo di limone o acqua salata.



Kaddesh (consacrazione della festa)**קִדְּשׁ**

Si riempie il primo bicchiere di vino e vi si recita il Qiddush.

Di Sabato si comincia da qui:

יּוֹם הַשְּׁשַׁי וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם: וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
מִלְּאֲכֹתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל מְלַאֲכֹתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיְבָרֶךְ
אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אוֹתוֹ כִּי בּו שְׁבֹת מִכָּל מְלַאֲכֹתוֹ אֲשֶׁר בָּרָא
אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:

Negli altri giorni si comincia da qui.

אֱלֹהֵי מוֹעֲדֵי יְיָ מְקַרְאֵי קִדְּשׁ אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם בְּמוֹעֲדָם
סְבְרֵי מְרֻנָּה: לְחַיִּים

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְרֵי הַגֶּפֶן:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בְּנוּ מִכָּל עַם וְרוֹמְמָנוּ מִכָּל
לְשׁוֹן וְקִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְתַתֵּן לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה (שְׁבֹתוֹת לְמִנוּחָה
(ו) מוֹעֲדִים לְשִׁמְחָה חֲגִים וְזִמְנִים לְשִׁשׁוֹן אֶת יוֹם (הַשְּׁבֹת הַזֶּה וְאֶת יוֹם) חַג
הַמִּצְוֹת הַזֶּה אֶת יוֹם טוֹב מְקַרְאֵי קִדְּשׁ הַזֶּה זְמַן חֲרוּתָנוּ [בְּאַהֲבָה] מְקַרְאֵי
קִדְּשׁ זְכוֹר לִיצִיאַת מִצְרַיִם כִּי בְנוּ בְּחִרְתָּ וְאוֹתָנוּ קִדְּשָׁתָּ מִכָּל הָעַמִּים
(וְשְׁבֹתוֹת) וּמוֹעֲדֵי קִדְּשׁךָ (בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן) בְּשִׁמְחָה וּבְשִׁשׁוֹן הַנְּחֻלְתָּנוּ. בְּרוּךְ
אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ (הַשְּׁבֹת ו) יִשְׂרָאֵל וְהַזְמַנִּים

Se la festa cade all'uscita del Sabato si aggiunge quanto segue. La prima delle due berakhot si dice su un lume con stoppini doppi intrecciati:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא מְאוּרֵי הָאֵשׁ:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. הַמְבַדִּיל בֵּין קִדְּשׁ לְחוֹל. וּבֵין אֹר לְחֹשֶׁךְ.
וּבֵין יִשְׂרָאֵל לְעַמִּים. וּבֵין יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשִׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה. בֵּין קִדְּשֵׁת שְׁבֹת
לְקִדְּשֵׁת יוֹם טוֹב הַבְּדִלְתָּ. וְאֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי מִשִּׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה הַקִּדְּשָׁתָּ
וְהַבְּדִלְתָּ וְהַקִּדְּשָׁתָּ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּקִדְּוִשְׁתְּךָ: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבַדִּיל בֵּין
קִדְּשׁ לְקִדְּשׁ:

Tutti gli altri giorni si prosegue qui:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהַחֲיָנוּ וְקִיָּמָנוּ וְהַגִּיעָנוּ לְזִמְנוֹ הַזֶּה:

Si beve senza interruzioni il primo bicchiere di vino, o almeno la maggior parte del suo contenuto, adagiati sul fianco sinistro.

Urchatz (lavare)**וְרַחֵץ**

Si lavano le mani senza recitare alcuna benedizione. In segno di libertà si usa portare l'occorrente per lavare le mani al posto di ciascun commensale. In alcuni luoghi solo il capo famiglia lava le mani.

Carpàs (sedano)**כַּרְפָּס**

Tutti i commensali prendono un pezzo di sedano, lo intingono nell'aceto o nell'acqua salata o nel limone e lo mangiano dopo aver recitato la berachà:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרֵי הָאֲדָמָה

Iachatz (dividere)**יַחַץ**

Il capo famiglia divide la seconda azzima, quella centrale, in due parti. La parte più piccola viene nuovamente messa tra le altre due; quella più grande viene avvolta in un tovagliolo o messa sotto la tovaglia per essere utilizzata più tardi, alla fine del pasto, come afikomen.

Magghid (narratore)**מַגִּיד**

Si riempie il secondo bicchiere di vino, si scoprono le azzime, si tolgono l'uovo e la zampa di agnello dal vassoio e, sollevando questo, si inizia la lettura:

הָא לַחֲמַא עֲנִיא דִּי אֲכָלוּ אַבְהֵתְנָא בְּאַרְעָא דְמִצְרַיִם. כָּל-דְּכָפִין יִיתִי וַיְכוּל,
כָּל-דְּצָרִיךְ יִיתִי וַיִּפְסַח. הַשְּׁתָּא הָכָא, לְשָׁנָה הַבְּאָה בְּאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל. הַשְּׁתָּא
הָכָא עַבְדִּי, לְשָׁנָה הַבְּאָה בְּאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל בְּנֵי חוּרִין.

Si toglie il vassoio dalla tavola ed il più piccolo pone le seguenti domande:

מַה נִּשְׁתַּנָּה הַלֵּילָה הַזֶּה מִכָּל הַלֵּילוֹת, שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת (אִין) אָנוּ מְטַבֵּילִין
אֲפִילוּ פְעַם אַחַת, וְהַלֵּילָה הַזֶּה שְׁתֵּי פְעָמִים. שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין
חֶמֶץ וּמִצָּה, וְהַלֵּילָה הַזֶּה כָּלוּ מִצָּה. שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין שְׂאֵר יִרְקוֹת,
וְהַלֵּילָה הַזֶּה כָּלוּ מָרוֹר. שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין בֵּין יוֹשְׁבֵין וּבֵין מְסוּבֵין,
וְהַלֵּילָה הַזֶּה כּוֹלְנוּ מְסוּבֵין.

Si rimette il vassoio sulla tavola con le azzime scoperte.

עַבְדִּים הָיִינוּ לְפָרְעָה בְּמִצְרַיִם, וַיּוֹצִיאֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ מִשָּׁם בְּיַד חֲזָקָה וּבְזִרוּעַ
נְטוּיָה וְאָלוּ לֹא הוֹצִיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת אַבּוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם, עָדִין אָנוּ
וּבְנֵינוּ וּבְנֵי בְנֵינוּ מִשְׁעַבְדִּים הָיִינוּ לְפָרְעָה בְּמִצְרַיִם, וְאֲפִילוּ כָּלְנוּ חֲכָמִים
כָּלְנוּ נְבוֹנִים כָּלְנוּ יוֹדְעִים אֶת הַתּוֹרָה, מִצָּוָה עָלֵינוּ לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם,
וְכָל הַמְרֻבָּה לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם הַרִיזָה מִשְׁבַּח:

מַעֲשֵׂה בְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה וְרַבִּי עֲקִיבָא וְרַבִּי טַרְפוֹן שֶׁהָיוּ מְסַבִּין בְּבֵנֵי בְּרַק, וְהָיוּ מְסַפְּרִים בִּיצִיאַת מִצְרַיִם כָּל אוֹתוֹ הַלַּיְלָה עַד שֶׁבָּאוּ תַלְמִידֵיהֶם וְאָמְרוּ לָהֶם רַבּוֹתֵינוּ הִגִּיעַ זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל שְׁחֵרִית:

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה, הֲרִי אֲנִי כֶּבֶן שִׁבְעִים שָׁנָה וְלֹא זָכִיתִי שֶׁתֹּאמַר יִצִּיאַת מִצְרַיִם בְּלֵילוֹת, עַד שֶׁדָּרְשָׁה בֶּן זֹמָא, שֶׁנֶּאֱמַר לְמַעַן תִּזְכּוֹר אֶת יוֹם יִצִּיאַתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, יְמֵי חַיֶּיךָ הַיְמִיּוֹם, כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ הַלַּיְלָה, וְחֻכְמִים אוֹמְרִים יְמֵי חַיֶּיךָ הָעוֹלָם הַזֶּה, כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ לְהֵבִיא לִימּוֹת הַמְּשִׁיחַ:

בְּרוּךְ הַמָּקוֹם בְּרוּךְ הוּא, בְּרוּךְ יִשְׂרָאֵל, בְּרוּךְ הוּא, כִּנְגֹד אַרְבָּעָה בָּנִים דְּבָרָה תּוֹרָה, אֶחָד חֻכְּם, וְאֶחָד רִשְׁע, וְאֶחָד תָּם, וְאֶחָד שְׂאִינוּ יוֹדֵעַ לְשַׁאֵל:

חֻכְּם מָה הוּא אוֹמֵר, מָה הָעֵדוֹת וְהַחֻקִּים וְהַמְּשַׁפְּטִים אֲשֶׁר צִוָּה יי אֱלֹהֵינוּ אֶתְכֶם, אִף אֶתָּה אֲמוֹר לוֹ כִּהְלָכוֹת הַפֶּסַח אֵין מִפְּטוּרִין אַחַר הַפֶּסַח, אֶפִּיקוּמוֹ:

רִשְׁע מָה הוּא אוֹמֵר, מָה הָעֲבוֹדָה הַזֹּאת לָכֶם, לָכֶם וְלֹא לוֹ, וְלִפִּי שֶׁהוֹצִיא אֶת עַצְמוֹ מִן הַכָּלָל כִּפָּר בְּעַקֵּר, אִף אֶתָּה הִקְהָה אֶת שְׁנֵי וְאֲמוֹר לוֹ, בְּעִבּוֹר זֶה עָשָׂה יי לִי בְּצִאתִי מִמִּצְרַיִם, לִי וְלֹא לוֹ, וְאֵלּוּ הָיָה שֵׁם לֹא הָיָה נִגְאָל:

תָּם מָה הוּא אוֹמֵר, מָה זֹאת, וְאֲמַרְתָּ אֵלָיו בְּחֹזֶק יָד הוֹצִיאָנוּ יי מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים:

וְשְׂאִינוּ יוֹדֵעַ לְשַׁאֵל אֶת פֶּתַח לוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר, וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר בְּעִבּוֹר זֶה עָשָׂה יי לִי בְּצִאתִי מִמִּצְרַיִם: יְכוֹל מֵרֵאשִׁי חֲדָשׁ, תִּלְמוּד לּוֹמֵר בַּיּוֹם הַהוּא, אֵי בַּיּוֹם הַהוּא יְכוֹל מִבְּעוֹד יוֹם, תִּלְמוּד לּוֹמֵר בְּעִבּוֹר זֶה, בְּעִבּוֹר זֶה לֹא אֲמַרְתִּי אֶלָּא בְּשַׁעֲהַ שְׁמִצָּה וּמְרוֹר מִנְּחִים לְפָנֶיךָ:

מִתְחַלָּה עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זָרָה הָיוּ אֲבוֹתֵינוּ, וְעַכְשָׁיו קָרַבְנוּ הַמָּקוֹם לְעֲבוֹדָתוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר, וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל כָּל הָעָם כֹּה אָמַר יי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, בְּעִבּוֹר הַנְּהַר יֵשְׁבוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵעוֹלָם, תִּרַח אָבִי אֲבָרָהֶם וְאָבִי נַחוֹר, וַיַּעֲבְדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים:

וְאֶקַּח אֶת אֲבִיכֶם אֶת אֲבָרָהֶם מֵעִבְרַת הַנְּהַר וְאוֹלַךְ אוֹתוֹ בְּכָל אֶרֶץ כְּנָעַן, וְאַרְבָּה אֶת זֶרְעוֹ, וְאֶתָּה לוֹ אֶת יֶצְחָק, וְאֶתָּה לִיֶּצְחָק אֶת יַעֲקֹב וְאֶת עֵשָׂו, וְאֶתָּה לְעֵשָׂו אֶת הָר שְׁעִיר לְרִשְׁתָּ אוֹתוֹ, וַיַּעֲקֹב וּבְנָיו יָרְדוּ מִצְרַיִם:

בְּרוּךְ שׁוֹמֵר הַבְּטָחָתוֹ לְיִשְׂרָאֵל, בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְחַשֵּׁב אֶת
הַקֶּץ, לַעֲשׂוֹת כְּמָה שְׁאָמַר לְאַבְרָהָם אֲבִינוּ בְּבְרִית בֵּין הַבְּתָרִים, שֶׁנֶּאֱמַר,
וַיֹּאמֶר לְאַבְרָם יָדַע תֵּדַע כִּי גֵר יִהְיֶה זְרַעְךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם וְעַבְדוּם וְעָנּוּ אֹתָם
אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה, וְגַם אֶת הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּן אֲנֹכִי וְאַחֲרָי כֹּן יֵצְאוּ בְּרִכּוּשׁ
גָּדוֹל:

Si coprono le azzime e si alza il bicchiere del vino.

וְהִיא שְׁעֵמֶדָה לְאַבוֹתֵינוּ וְלָנוּ, שֶׁלֹּא אָחַד בְּלִבָּד עָמַד עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ, אֲלֵא
שֶׁבְכָל דּוֹר וָדוֹר עוֹמְדִים עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְצִילֵנוּ מִיָּדָם:

Si posa sul tavolo il bicchiere del vino.

צֹא וּלְמַד מֵהַ בְּקֶשׁ לְבֹן הָאֲרָמִי לַעֲשׂוֹת לַיַּעֲקֹב אֲבִינוּ, שֶׁפָּרְעָה לֹא גָזַר אֲלֵא
עַל הַזְּכָרִים וְלְבֹן בְּקֶשׁ לַעֲקוֹר אֶת הַכֹּל שֶׁנֶּאֱמַר: אֲרָמִי אָבִד אָבִי וַיֵּרֵד
מִצְרַיִמָּה וַיִּגְר שָׁם בְּמֵתֵי מֵעַט, וַיְהִי שֵׁם לְגוֹי גָּדוֹל עָצוּם וְרֹב:

וַיֵּרֵד מִצְרַיִמָּה אָנוּס עַל פִּי הַדְּבָר: וַיִּגְר שָׁם מְלַמֵּד שֶׁלֹּא יֵרֵד לְהַשְׁתַּקֵּעַ אֲלֵא
לְגוֹר שָׁם, שֶׁנֶּאֱמַר, וַיֹּאמְרוּ אֵל פְּרַעְהָ לְגוֹר בְּאֶרֶץ בְּאֵנוּ כִּי אִין מַרְעָה לְצֹאן
אֲשֶׁר לַעֲבָדֶיךָ כִּי כָבֵד הָרַעַב בְּאֶרֶץ כְּנַעַן, וְעַתָּה יֵשְׁבוּ נָא עֲבָדֶיךָ בְּאֶרֶץ גִּשׁוֹן:

בְּמֵתֵי מֵעַט כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, בְּשִׁבְעִים נֶפֶשׁ יֵרְדוּ אֲבוֹתֶיךָ מִצְרַיִמָּה וְעַתָּה
שְׁמַךְ יי אֱלֹהֶיךָ כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לְרֹב:

וַיְהִי שֵׁם לְגוֹי גָּדוֹל מְלַמֵּד שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל מְצִינִים שֵׁם לְגוֹי גָּדוֹל וְעָצוּם כְּמָה
שֶׁנֶּאֱמַר, וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׂרְצוּ וַיִּרְבוּ וַיַּעֲצְמוּ בְּמֵאֵד מְאֹד וַתִּמְלֵא הָאֶרֶץ
אֹתָם:

וְרַב כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, רַבְּבָה כְּצֶמַח הַשָּׂדֶה נִתְתִּיךָ וַתִּרְבִּי וַתִּגְדְּלִי וַתְּבוֹאִי בַעֲדֵי
עֲדָיִים שְׂדִים נְכוֹנוֹ וּשְׁעָרֶךָ צֶמַח וְאֶת עָרוֹם וְעָרְיָה:

וַיִּרְעוּ אֶתְנוּ הַמִּצְרִים וַיַּעֲנוּנוּ וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבוֹדָה קָשָׁה:

וַיִּרְעוּ אֶתְנוּ הַמִּצְרִים - כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, הִבֵּה נִתְחַכְמָה לוֹ פֶּן יִרְבֶּה וְהָיָה כִּי
תִקְרָאנָה מִלְחָמָה וְנוֹסֵף גַּם הוּא עַל שׁוֹנְאֵינוּ וְנִלְחַם בָּנוּ וְעָלָה מִן הָאֶרֶץ:

וַיַּעֲנוּנוּ - כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, וַיִּשְׁיִמוּ עָלֵינוּ שְׂרֵי מִסִּים לְמַעַן עֲנוּתוֹ בְּסִבְלוֹתָם
וַיְבֹנוּ עָרֵי מִסְכָּנוֹת לְפָרְעָה אֶת פִּתָם וְאֶת רַעְמֵסֵס:

וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבוֹדָה קָשָׁה - כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, וַיַּעֲבֹדוּ מִצְרַיִם אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
בְּפֶרֶךְ:

וּנְצַעֵק אֵל יְיָ אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, וַיִּשְׁמַע יְיָ אֶת קִלְנוּ וַיִּרְא אֶת עֲנִינוּ וְאֶת עֲמַלְנוּ
וְאֶת לַחְצָנוּ:

וּנְצַעֵק אֵל יְיָ אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ - כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, וַיְהִי בַיָּמִים הָרַבִּים הָהֵם
וַיָּמַת מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיֶּאֱנַחוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעֲבֹדָה וַיִּזְעֲקוּ, וַתַּעַל שׁוֹעַתָם אֶל
הָאֱלֹהִים מִן הָעֲבֹדָה:

וַיִּשְׁמַע יְיָ אֶת קִלְנוּ - כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת נַאֲקַתָם וַיִּזְכֹּר
אֱלֹהִים אֶת בְּרִיתוֹ אֶת אַבְרָהָם אֶת יִצְחָק וְאֶת יַעֲקֹב:

וַיִּרְא אֶת עֲנִינוּ - זֶה פְּרִישׁוֹת דֶּרֶךְ אֶרֶץ, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וַיַּדַּע אֱלֹהִים:

וְאֶת עֲמַלְנוּ - אֵלּוּ הַבָּנִים, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, כָּל הַבֵּן הַיָּלֹוד הַיֶּאֱרָה תִּשְׁלִיכֶהוּ
וְכָל הַבֵּת תִּחְיוּן:

וְאֶת לַחְצָנוּ - זֶה הַדָּחַק, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, וְגַם רָאִיתִי אֶת הַלַּחֲץ אֲשֶׁר מִצְרַיִם
לוֹחֲצִים אוֹתָם:

וַיּוֹצִיאֵנוּ יְיָ מִמִּצְרַיִם, בְּיַד חֲזָקָה, וּבְזֶרַע נְטוּיָה, וּבַמָּרָא גָדוֹל, וּבְאֵתוֹת,
וּבַמִּפְתִּים:

וַיּוֹצִיאֵנוּ יְיָ מִמִּצְרַיִם - לֹא עַל יְדֵי מַלְאָךְ, וְלֹא עַל יְדֵי שָׂרָף, וְלֹא עַל יְדֵי
שְׁלִיחַ, אֲלָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכַבּוּדוֹ וּבְעֲצָמוֹ: שֶׁנֶּאֱמַר, וְעַבְרַתִּי בְּאֶרֶץ
מִצְרַיִם בְּלִילָה הַזֶּה וְהִכִּיתִי כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מֵאָדָם וְעַד בְּהֵמָה וּבְכָל
אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֶעֱשֶׂה שְׁפָטִים אֲנִי יְיָ: וְעַבְרַתִּי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, אֲנִי וְלֹא מַלְאָךְ,
וְהִכִּיתִי כָּל בְּכוֹר, אֲנִי וְלֹא שָׂרָף, וּבְכָל אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֶעֱשֶׂה שְׁפָטִים, אֲנִי וְלֹא
שְׁלִיחַ, אֲנִי יְיָ, אֲנִי הוּא וְלֹא אֲחֵר:

בְּיַד חֲזָקָה - זֶה הַדָּבָר. כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, הִנֵּה יָד יְיָ הַזֵּה בְּמִקְנֶךָ אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה
בְּסוּסִים בְּחֲמֹרִים בְּגַמְלִים בְּבָקָר וּבְצֹאן דָּבָר כֶּבֶד מְאֹד:

וּבְזֶרַע נְטוּיָה - זֶה הַחֶרֶב. כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, וְחָרְבוּ שְׁלוֹפָה בְּיָדוֹ נְטוּיָה עַל
יְרוּשָׁלַיִם:

וּבַמָּרָא גָדוֹל - זֶה גְלוּי שְׂכִינָה. כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, אוֹ הִנֵּסָה אֱלֹהִים לְבֹא לְקַחַת
לוֹ גוֹי מִקְרֵב גוֹי בְּמִסּוֹת בָּאתָת וּבַמִּלְחָמָה וּבְיַד חֲזָקָה וּבְזֶרַע
נְטוּיָה וּבַמִּוֹרָאִים גְּדָלִים כֹּכָל אֲשֶׁר עָשָׂה לָכֶם יְיָ אֱלֹהֵיכֶם בְּמִצְרַיִם לְעֵינֶיךָ:

וּבֵּאתוֹת - זֶה הַמָּטָה. כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, וְאֵת הַמָּטָה הַזֶּה תִּקַּח בְּיָדְךָ אֲשֶׁר
תַּעֲשֶׂה בּוֹ אֵת הָאֵתוֹת:

וּבְמוֹפְתִים - זֶה הַדָּם. כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, וְנִתְּתִי מוֹפְתִים בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ, דָּם,
וְאֵשׁ, וְתַמְרוֹת עֶשֶׂן: דָּבָר אַחֵר, בְּיַד חֲזָקָה - שְׁתִּים, וּבְזֶרַע נְטוּיָה - שְׁתִּים,
וּבְמָרָא גָדוֹל - שְׁתִּים, וּבֵּאתוֹת - שְׁתִּים, וּבְמוֹפְתִים - שְׁתִּים:

אֵלוֹ עֶשֶׂר מִכּוֹת שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרִים בְּמִצְרַיִם. וְאֵלוֹ הֵן:

Si versa un po' di vino da un bicchiere per ogni piaga che colpì gli Egiziani, si versa una sola volta per Arbè e Chosech e si svuota il rimanente vino nel bicchiere per Makat bechorot.

דָּם	צְפֻרְדַּע	כֹּנִים	עָרוֹב	דָּבָר
שְׁחִין	בָּרָד	אֲרָבָה	חֲשָׁן	מַכַּת בְּכוֹרוֹת

רַבִּי יְהוּדָה הָיָה נוֹתֵן בָּהֶם סַמָּנִים: דָּצ"ךְ עַד"ש בְּאֵח"ב:

רַבִּי יוֹסִי הַגְּלִילִי אוֹמֵר מִנִּין אֶתָּה אוֹמֵר שְׁלָקוּ הַמִּצְרִים בְּמִצְרַיִם עֶשֶׂר
מִכּוֹת, וְעַל הַיָּם לָקוּ חֲמִשִּׁים מִכּוֹת. בְּמִצְרַיִם מָה הוּא אוֹמֵר, וַיֹּאמְרוּ
הַחֲרֻטְמִים אֵל פְּרַעֲהוּ אֲצִבֵּעַ אֱלֹהִים הוּא, וְעַל הַיָּם מָה הוּא אוֹמֵר, וַיֵּרָא
יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְיָ בְּמִצְרַיִם וַיֵּרָאוּ הָעָם אֶת יְיָ וַיֹּאמְרוּ
בְּיַד וּבְמִשְׁחָה עַבְדּוֹ:

כְּמָה לָקוּ בְּאֲצִבֵּעַ עֶשֶׂר מִכּוֹת, אָמור מַעֲתָה בְּמִצְרַיִם לָקוּ עֶשֶׂר מִכּוֹת, וְעַל
הַיָּם לָקוּ חֲמִשִּׁים מִכּוֹת:

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, מִנִּין שְׁכָל מִכָּה וּמִכָּה שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל
הַמִּצְרִים בְּמִצְרַיִם הֵיטָה שֶׁל אַרְבַּע מִכּוֹת. שֶׁנֶּאֱמַר, יִשְׁלַח בָּם חֲרוֹן אַפּוֹ
עֲבָרָה, וְצָרָה, וְצָרָה, מִשְׁלַחַת מְלֹאכֵי רָעִים. עֲבָרָה אַחַת, וְזַעַם שְׁתֵּים, וְצָרָה
שְׁלֹשׁ, מִשְׁלַחַת מְלֹאכֵי רָעִים אַרְבַּע, אָמור מַעֲתָה בְּמִצְרַיִם לָקוּ אַרְבַּעַיִם
מִכּוֹת, וְעַל הַיָּם לָקוּ מֵאֵתִים מִכּוֹת:

רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, מִנִּין שְׁכָל מִכָּה וּמִכָּה שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל
הַמִּצְרִים בְּמִצְרַיִם הֵיטָה שֶׁל חֲמֵשׁ מִכּוֹת. שֶׁנֶּאֱמַר, יִשְׁלַח בָּם חֲרוֹן אַפּוֹ,
עֲבָרָה, וְזַעַם, וְצָרָה, מִשְׁלַחַת מְלֹאכֵי רָעִים. חֲרוֹן אַפּוֹ אַחַת, עֲבָרָה שְׁתֵּים,
וְזַעַם שְׁלֹשׁ, וְצָרָה אַרְבַּע, מִשְׁלַחַת מְלֹאכֵי רָעִים חֲמֵשׁ, אָמור מַעֲתָה,
בְּמִצְרַיִם לָקוּ חֲמִשִּׁים מִכּוֹת, וְעַל הַיָּם לָקוּ מֵאֵתִים וְחֲמִשִּׁים מִכּוֹת:

כַּמָּה מַעֲלוֹת טוֹבוֹת לְמָקוֹם עָלֵינוּ:

- דַּיִינוּ: אֱלוֹ הוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם, וְלֹא עָשָׂה בָּהֶם שְׁפָטִים.
- דַּיִינוּ: אֱלוֹ עָשָׂה בָּהֶם שְׁפָטִים, וְלֹא עָשָׂה בְּאֱלֹהֵיהֶם.
- דַּיִינוּ: אֱלוֹ עָשָׂה בְּאֱלֹהֵיהֶם, וְלֹא הָרַג בְּכוֹרֵיהֶם.
- דַּיִינוּ: אֱלוֹ הָרַג בְּכוֹרֵיהֶם, וְלֹא נָתַן לָנוּ אֶת מְמוֹנָם.
- דַּיִינוּ: אֱלוֹ נָתַן לָנוּ אֶת מְמוֹנָם, וְלֹא קָרַע לָנוּ אֶת הַיָּם.
- דַּיִינוּ: אֱלוֹ קָרַע לָנוּ אֶת הַיָּם, וְלֹא הֶעֱבִירָנוּ בְּתוֹכוֹ בְּחָרְבָהּ.
- דַּיִינוּ: אֱלוֹ הֶעֱבִירָנוּ בְּתוֹכוֹ בְּחָרְבָהּ, וְלֹא שָׁקַע צָרֵינוּ בְּתוֹכוֹ.
- דַּיִינוּ: אֱלוֹ שָׁקַע צָרֵינוּ בְּתוֹכוֹ, וְלֹא סָפַק צָרְכָנוּ בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה.
- דַּיִינוּ: אֱלוֹ סָפַק צָרְכָנוּ בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה, וְלֹא הָאָכִילָנוּ אֶת הַמָּן.
- דַּיִינוּ: אֱלוֹ הָאָכִילָנוּ אֶת הַמָּן, וְלֹא נָתַן לָנוּ אֶת הַשֶּׁבֶת.
- דַּיִינוּ: אֱלוֹ נָתַן לָנוּ אֶת הַשֶּׁבֶת, וְלֹא קָרַבְנוּ לְפָנֵי הַר סִינַי.
- דַּיִינוּ: אֱלוֹ קָרַבְנוּ לְפָנֵי הַר סִינַי, וְלֹא נָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה.
- דַּיִינוּ: אֱלוֹ נָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה, וְלֹא הִכְנִיסָנוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.
- דַּיִינוּ: אֱלוֹ הִכְנִיסָנוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְלֹא בָּנָה לָנוּ אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.

עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה טוֹבָה כְּפוּלָה וּמְכַפֶּלֶת לְמָקוֹם עָלֵינוּ, הוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם, עָשָׂה בָּהֶם שְׁפָטִים, עָשָׂה בְּאֱלֹהֵיהֶם, הָרַג בְּכוֹרֵיהֶם, נָתַן לָנוּ אֶת מְמוֹנָם, קָרַע לָנוּ אֶת הַיָּם, הֶעֱבִירָנוּ בְּתוֹכוֹ בְּחָרְבָהּ, שָׁקַע צָרֵינוּ בְּתוֹכוֹ, סָפַק צָרְכָנוּ בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה, הָאָכִילָנוּ אֶת הַמָּן, נָתַן לָנוּ אֶת הַשֶּׁבֶת, קָרַבְנוּ לְפָנֵי הַר סִינַי, נָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה, הִכְנִיסָנוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּבָנָה לָנוּ אֶת בֵּית הַבְּחִירָה לְכַפֵּר עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ:

רַבֵּן גַּמְלִיאֵל הָיָה אוֹמֵר כֹּל מִי שֶׁלֹּא אָמַר שְׁלוֹשָׁה דְבָרִים אֱלוֹ בְּפֶסַח לֹא

יֵצֵא יְדֵי חוּבָתוֹ וְאֱלוֹ הֵן: פֶּסַח מַצָּה וּמָרֹר

[Rabban Gamliel soleva dire: non adempie al proprio dovere di Pesach chi non pronuncia queste tre parole: Pesach, Matzà e Maror.]

פֶּסַח שֶׁהָיוּ אֲבוֹתֵינוּ אוֹכְלִים בְּזִמְנוֹ שְׁבִית הַמִּקְדָּשׁ קִים עַל שׁוֹם מָה? עַל שׁוֹם שֶׁפֶּסַח הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל בְּתֵי אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם שֶׁנֶּאֱמַר: וְאָמַרְתֶּם זִבַּח פֶּסַח הוּא לִיהוָה אֲשֶׁר פֶּסַח עַל בְּתֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם בְּנִגְפוֹ אֶת מִצְרַיִם וְאֶת בְּתֵינוּ הִצִּיל וַיִּקַּד הָעַם וַיִּשְׁתַּחֲוּ:

[L'agnello che i nostri padri mangiavano al tempo del Santuario, perché lo mangiavano? perché il Santo, Benedetto Egli sia, passò oltre le case dei nostri padri in Egitto come è detto (Es XII,27): "Voi direte: -è questo il sacrificio pasquale (Pesach) in onore del S. che passò oltre (pasach) le case dei figli di Israele allorquando colpì a morte gli egiziani e salvò le nostre dimore- e il popolo si inchinò e si prostrò".]

Si prende in mano l'azzima dicendo:

מִצָּה זֹאת שֶׁאֲנִי אוֹכְלִים עַל שׁוֹם מָה? עַל שׁוֹם שֶׁלֹּא הִסְפִּיק בְּצֶקֶם שֶׁל אֲבוֹתֵינוּ לְהַחְמִיץ עַד שֶׁנִּגְלָה עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְגֵאֲלָם מִיַּד שֶׁנֶּאֱמַר: וַיֹּאפֶּן אֶת הַבֶּצֶק אֲשֶׁר הוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם עִגְתַּי מִצוֹת כִּי לֹא חָמַץ כִּי גִרְשׁוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא יָכְלוּ לְהַתְמַהֵמָה וְגַם צָדָה לֹא עָשׂוּ לָהֶם:

[Quest'azzima che noi mangiamo, perché la mangiamo? Perché la pasta dei nostri padri non ebbe tempo di lievitare poiché il Re dei re, il Santo, benedetto Egli sia, si manifestò loro e li liberò subito, come è detto (Es XII,39): "Fecero cuocere la pasta che avevano portato via dall'Egitto facendone focacce azzime, non essendo lievitata in quanto erano stati cacciati in fretta dall'Egitto e non avevano potuto attendere che lievitate né d'altra parte possedevano altra scorta di provviste".]

Si prende in mano l'erba amara dicendo:

מָרוֹר זֶה שֶׁאֲנִי אוֹכְלִים עַל שׁוֹם מָה? עַל שׁוֹם שֶׁמָּרוּ הַמִּצְרַיִם אֶת חַיֵּי אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם שֶׁנֶּאֱמַר: וַיִּמְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בְּעַבְדָּה קָשָׁה בְּחֹמֶר וּבִלְבָנִים וּבְכָל עַבְדָּה בַשָּׂדֶה אֶת כָּל עַבְדָּתָם אֲשֶׁר עָבְדוּ בָהֶם בְּפָרוֹךְ.

[Quest'erba amara che noi mangiamo, perché la mangiamo? Perché gli egiziani amareggiarono la vita dei nostri padri in Egitto come è detto (Es I,14): "Amareggiarono la loro vita con duri lavori di creta e mattoni e tutti i lavori di campagna ed ogni altro genere di lavoro con durezza".]

בְּכָל דּוֹר וָדוֹר תִּיב אָדָם לְהִרְאוֹת אֶת עֲצֻמוֹ כְּאִילוֹ הוּא יֵצֵא מִמִּצְרַיִם שֶׁנֶּאֱמַר: וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר בְּעַבְוֹר זֶה עָשָׂה יי לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרַיִם שֶׁלֹּא אֶת אֲבוֹתֵינוּ בִּלְבַד גָּאֵל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲלֵא אִף אוֹתָנוּ גָּאֵל עִמָּהֶם שֶׁנֶּאֱמַר: וְאוֹתָנוּ הוֹצִיא מִשָּׁם לְמַעַן הִבִּיא אֶתָנוּ לְתֵת לָנוּ אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְתֵּינוּ

Si alza il bicchiere del vino e si dice:

לְפִיכֶךָ אֲנַחֲנוּ תִיבִים לְהוֹדוֹת לְהַלֵּל לְשַׁבַּח לְפָאֵר לְרוֹמַם לְהַדָּר וּלְקַלֵּס
לְמִי שֶׁעָשָׂה לְאַבוֹתֵינוּ וְלָנוּ אֶת כָּל הַנְּסִים הָאֵלֹהִים הוֹצִיאָנוּ מֵעֲבָדוֹת לְחָרוֹת
וּמִשְׁעֵבוֹד לְגֵאוּלָּה וּמִיָּגוֹן לְשִׁמְחָה וּמֵאֲבֵל לְיוֹם טוֹב וּמֵאֲפֵלָה לְאוֹר גָּדוֹל
וְנֹאמַר לְפָנָיו הַלְלוּיָהּ:

הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ עַבְדֵי יי. הַלְלוּ אֶת שֵׁם יי: יְהִי שֵׁם יי מְבוֹרָךְ. מֵעַתָּה וְעַד
עוֹלָם: מִמְזֹרַח שֶׁמֶשׁ עַד מְבוֹאוֹ. מִהַלָּל שֵׁם יי: רַם עַל כָּל גּוֹיִם יי. עַל הַשָּׁמַיִם
כְּבוֹדוֹ: מִי כִּיהוָה אֱלֹהֵינוּ הַמְּגַבִּיהִי לְשַׁבַּת: הַמְּשַׁפִּילִי לְרֵאוֹת בַּשָּׁמַיִם
וּבְאָרֶץ: מְקִימֵי מַעְפָּר דָּל. מֵאֲשַׁפֵּת יָרִים אֲבִיוֹן: לְהוֹשִׁיבֵי עִם נְדִיבִים. עִם
נְדִיבֵי עַמּוֹ: מוֹשִׁיבֵי עֵקֶרֶת הַבַּיִת. אִם הַבְּנִים שִׁמְחָה. הַלְלוּיָהּ:

בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם. בַּיַּת יַעֲקֹב מֵעַם לַעֲזִי: הִיְתָה יְהוָה לְקַדְּשׁוֹ יִשְׂרָאֵל
מִמְשֻׁלוֹתָיו: הַיִּם רָאָה וַיִּנְסֵהוּ הַיַּרְדֵּן יֹסֵב לְאַחֹר: הַהָרִים רָקְדוּ כְּאֵילִים.
גְּבֻעוֹת כְּבָנֵי צֹאן: מָה לָּךְ הַיִּם כִּי תִנוּס. הַיַּרְדֵּן תִּסָּב לְאַחֹר: הַהָרִים תִּרְקְדוּ
כְּאֵילִים. גְּבֻעוֹת כְּבָנֵי צֹאן: מִלְּפָנֵי אָדוֹן חוּלֵי אֶרֶץ. מִלְּפָנֵי אֱלֹהֵי יַעֲקֹב:
הַהִפְכֵי הַצּוֹר אֲגַם מַיִם. חֲלַמִּישׁ לְמַעֲיָנוּ מַיִם:

Si alza il bicchiere del vino e si dice:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר גָּאֵלָנוּ וְגָאֵל אֶת אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם
וְהִגִּיעָנוּ הַלִּילָה הַזֶּה לְאֹכֵל בּוֹ מִצָּה וּמְרוֹר כִּן יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
הִגִּיעָנוּ לְמוֹעֲדִים וְלוֹגְלִים אַחֲרֵים הַבָּאִים לְקַרְאֲתָנוּ לְשָׁלוֹם שְׂמֵחִים בְּבִנְיָן
עֵירֶךְ וְשָׁשִׁים בְּעַבְדוֹתֶךָ וְנֹאכַל שֵׁם מִן הַזְּבָחִים וּמִן הַפְּסָחִים אֲשֶׁר יִגִיעַ דָּמָם
עַל קִיר מִזְבִּיחֶךָ לְרַצּוֹן וְנוֹדָה לָּךְ שִׁיר חֲדָשׁ עַל גְּאֻלָּתָנוּ וְעַל פְּדוּתָנוּ נִפְשָׁנוּ. בְּרוּךְ
אַתָּה יי גָּאֵל יִשְׂרָאֵל:

Si beve il secondo bicchiere di vino.

Rohzàh

רְחֻצָּה

Tutti i commensali si lavano le mani dicendo questa benedizione:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל נְטִילַת
יָדַיִם

E' proibita qualsiasi interruzione, verbale o di altro genere, dopo essersi lavati le mani e prima di aver mangiato l'azzima.

Mozzi mazzà**מוציא מצה**

Il capo famiglia prende l'azzima superiore e quella di mezzo, che era stata già divisa, e dice sulla prima la seguente benedizione:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמוֹצִיא לַחֵם מִן הָאָרֶץ

e sulla seconda:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל אֲכִילַת
מִצָּה

porge quindi un pezzo di ciascuna delle due ai commensali che le mangiano insieme, adagiati sul fianco sinistro. Secondo la maggior parte degli usi non si intinge l'azzima nel sale.

Maròr**מָרוֹר**

Si intinge un po' di erba amara nel charoset e mangiandola si dice:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל אֲכִילַת
מָרוֹר

Korech**כּוֹרֵךְ**

Si distribuisce poi ai commensali un pezzo della terza azzima, avvolta in erba amara ed intinta nel charoset e prima di mangiarla si dice:

זָכַר לְמִקְדָּשׁ כְּהִלָּל הַזָּקֵן שֶׁהָיָה כּוֹרֵכוֹ וְאוֹכְלוֹ בְּבֵת אַחַת לְקַיִם מֵה שְׁנֵאִמֵּר:
עַל מִצְוֹת וּמְרוֹרִים יֵאָכְלוּ:

[In memoria del Santuario, come faceva Hillel il vecchio che avvolgeva e mangiava tutto insieme per osservare alla lettera la prescrizione del testo (Es. XII,8): "Con azzime ed erbe amare lo mangeranno (l'agnello pasquale)"]

Shulchan orech**שְׁלַחַן עוֹרֵךְ**

Si cena.

Alcuni usano mangiare le pietanze di carne adagiandosi sul fianco sinistro. Non bisogna prolungare troppo la cena perché si deve mangiare l'afikomen prima delle metà della notte.

Tzafun**צפון**

Terminato il pasto, ciascuno mangia un pezzo della mezza azzima, già serbata come Afikomen, in memoria dell'agnello pasquale dopo il quale era proibito mangiare altro cibo fino al giorno seguente e, prima di mangiarla, recita la formula:

זָכֹר לְקִרְבֵּנוּ פֶּסַח הַנֶּאֱכָל עַל הַשָּׁבַע:

[In memoria del sacrificio pasquale che si mangiava quando si era sazi.]

Barèch**בָּרַךְ**

Ci si lavano le mani senza dire benedizione, si riempie il terzo bicchiere di vino e si recita la benedizione del pasto.

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת. בְּשׁוֹב יְיָ אֶת שִׁיבַת צִיּוֹן הָיִינוּ כְּחֹלְמִים: אֲזַי יִמְלֵא שְׂחֵק פִּינוּ וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה. אֲזַי יֹאמְרוּ בְּגוֹיִם הַגְּדִיל יְיָ לַעֲשׂוֹת עִם אֱלֹהֵי: הַגְּדִיל יְיָ לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ הָיִינוּ שְׂמֵחִים: שׁוֹבָה יְיָ אֶת שְׁבִיתֵנוּ כְּאַפִּיקִים בְּנֶגֶב: הַזְרַעִים בְּדַמְעָה בְּרִנָּה יִקְצְרוּ: הַלֹּחַד יִלַּךְ וּבִכָּה נִשְׂא מֶשֶׁךְ הַזְרַע בֹּא יְבֹא בְרִנָּה. נִשְׂא אֶלְמֵתוֹ:

תְּהִלַּת יְהוָה יִדְבֹר פִּי וַיְבָרֶךְ כָּל בֶּשֶׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד: וְאַנְחֵנוּ נְבָרֶךְ יְהוָה מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם הַלְלוּיָהּ: הוֹדוּ לַיהוָה כִּי טוֹב. כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ: מִי יִמְלֵל גְּבוּרוֹת יְיָ יִשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ:

ם מברכים בזימון המברך אומר: **רְבוּתֵי נְבָרֶךְ:**

מסובים עונים: יְהִי שֵׁם יְיָ מְבָרֶךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

מברך אומר: בְּרִשׁוֹת מָרְנוּ וּרְבָנוּ וּרְבוּתֵי נְבָרֶךְ (בעשרה: אֱלֹהֵינוּ) שְׂאֲכַלְנוּ מִשְׁלוֹ:

מסובים עונים: בָּרוּךְ (בעשרה: אֱלֹהֵינוּ) שְׂאֲכַלְנוּ מִשְׁלוֹ וּבְטוֹבוֹ הַגְּדוֹל חַיֵּינוּ:

בָּרוּךְ הוּא וּבָרוּךְ שְׁמוֹ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. הֲזַן אֶת הָעוֹלָם כְּלוֹ. בְּטוֹבוֹ בָּחוּן בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים. הוּא נוֹתֵן לָחֵם לְכָל בֶּשֶׂר. כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ. וּבְטוֹבוֹ הַגְּדוֹל תָּמִיד לֹא חָסַר לָנוּ וְאֵל יַחְסֹר לָנוּ מִזֶּן לְעוֹלָם וָעֶד. בְּעָבוֹר שְׁמוֹ הַגְּדוֹל. כִּי הוּא אֵל זָן וּמְפָרֵס לְכָל וּמְטִיב לְכָל וּמְכִין מִזֶּן לְכָל בְּרִיּוֹתָיו אֲשֶׁר בָּרָא. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הֲזַן אֶת הַכֹּל:

נוֹדָה לָךְ יְיָ אֱלֹהֵינוּ. עַל שֶׁהִנְחַלְתָּ לְאַבוֹתֵינוּ אֶרֶץ חֶמְדָּה טוֹבָה וּרְחֵבָה. וְעַל שֶׁהוֹצֵאתָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. וּפְדִיתָנוּ מִבֵּית עַבְדִּים. וְעַל בְּרִיתְךָ שֶׁחֲתַמְתָּ בְּבִשְׂרָנוּ. וְעַל תּוֹרַתְךָ שֶׁלְמַדְתָּנוּ. וְעַל חֻקֶּיךָ שֶׁהוֹדַעְתָּנוּ. וְעַל חַיִּים חוֹ וְחֶסֶד שֶׁחֻנַּנְתָּנוּ. וְעַל אֲכִילַת מִזֶּן שֶׁאַתָּה זָן וּמְפָרֵס אוֹתָנוּ תָּמִיד. בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה:

וְעַל הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אָנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים אוֹתְךָ יִתְבָּרַךְ שְׁמֶךָ בְּפִי כָּל חַי
תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד: כִּכְתוּב. וְאָכַלְתָּ וּשְׁבַעְתָּ וּבִרְכַתָּ אֶת יְיָ אֱלֹהֶיךָ עַל הָאָרֶץ
הַטֹּבָה אֲשֶׁר נָתַן לָךְ: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ. עַל הָאָרֶץ וְעַל הַמָּזוֹן:

רַחֵם יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ. וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ. וְעַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ.
וְעַל מַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחְךָ. וְעַל הַבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שְׁמֶךָ עָלָיו:
אֱלֹהֵינוּ. אָבִינוּ. רַעְנוּ זִוְנָנוּ פְּרַנְסָנוּ וְכַלְכַּלְנוּ וְהַרְוִיחֵנוּ. וְהַרְוּחַ לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
מִהָרָה מִכָּל צָרוֹתֵינוּ. וְנָא אַל תִּצְרִיכֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לֹא לִיְדֵי מִתְנַת בְּשֵׁר וְדָם
וְלֹא לִיְדֵי הַלְוָאָתָם. כִּי אִם לִיְדֶךָ הַמְּלָאָה. הַפְּתוּחָה. הַקְּדוּשָׁה וְהַרְחָבָה.
שֶׁלֹא נְבוֹשׁ וְלֹא נִכְלָם לְעוֹלָם וָעֶד:

Di Shabbath si aggiunge:

רַצָּה וְהַחֲלִיצָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וּבְמִצְוֹת יוֹם הַשְּׁבִיעִי הַשְּׁבֶת הַגָּדוֹל
וְהַקְּדוֹשׁ הַזֶּה כִּי יוֹם זֶה גָּדוֹל וְקְדוֹשׁ הוּא לְפָנֶיךָ לְשִׁבּוֹת בּוֹ וְלִנְחוּ בּוֹ בְּאַהֲבָה
כְּמִצְוֹת רְצוֹנְךָ וּבְרְצוֹנְךָ הַנִּיחַ לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ שֶׁלֹא תְהִי צָרָה וַיְגוֹן וְאַנְחָה
בְּיוֹם מְנוּחָתֵנוּ וְהָרָאנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּנִחְמַת צִיּוֹן עִירְךָ וּבְבִגְדֵי יְרוּשָׁלַיִם עִיר
קְדֻשְׁךָ כִּי אַתָּה הוּא בַעַל הַיְשׁוּעוֹת וּבַעַל הַנְּחֻמוֹת:

fin qui.

אֱלֹהֵינוּ וְאֵלֵהֵי אֲבוֹתֵינוּ יַעֲלֶה וַיְבֵא וַיַּגִּיעַ וַיִּרְאֶה וַיִּרְצָה וַיִּשְׁמַע וַיִּפְקֵד וַיִּזְכֹּר
זְכוּרָנוּ וּפְקוּדוֹנָנוּ וְזָכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ וְזָכְרוֹן מְשִׁיחַ בּוֹ דָּוִד עַבְדְּךָ וְזָכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם
עִיר קְדֻשָּׁךְ וְזָכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ לְפִלִיטָה לְטוֹבָה לְחַן וְלַחֲסֵד
וְלִרְחֻמִים לְחַיִּים (טוֹבִים) וְלְשָׁלוֹם בְּיוֹם חַג הַמִּצְוֹת הַזֶּה: זָכְרָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
בּוֹ לְטוֹבָה וּפְקֻדָנוּ בּוֹ לְבִרְכָה וְהוֹשִׁיעֵנוּ בּוֹ לְחַיִּים טוֹבִים. וּבְדַבַּר יְשׁוּעָה
וְרַחֲמִים חוּס וְחַנּוּן וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן
וְרַחוּם אַתָּה:

וּבְנֵה יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקְּדוֹשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ. בּוֹנֵה בְּרַחֲמֵי
יְרוּשָׁלַיִם. אָמוֹן:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. הָאֵל. אָבִינוּ. מְלַכְנוּ. אֲדִירָנוּ. בּוֹרְאָנוּ.
גּוֹאֲלָנוּ. יוֹצְרָנוּ. קְדוֹשְׁנוּ קְדוֹשׁ יַעֲקֹב. רוֹעֵנוּ רוֹעֵה יִשְׂרָאֵל. הַמֶּלֶךְ הַטוֹב
וְהַמְּטִיב לְכָל. שֶׁבְּכָל יוֹם וַיּוֹם הוּא הַטִּיב הוּא מְטִיב הוּא יִיטִיב לָנוּ. הוּא
גִּמְלָנוּ הוּא גּוֹמְלָנוּ הוּא יְגַמְלָנוּ לְעַד לְחַן וְלַחֲסֵד וְלִרְחֻמִים וְלָרוּחַ. הַצֶּלֶה
וְהַצֶּלְחָה. בְּרַכָּה וַיְשׁוּעָה. נְחֻמָּה. פְּרַנְסָה וְכַלְכָּלָה. וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם
וְכָל טוֹב. וּמִכָּל טוֹב לְעוֹלָם אֵל יְחַסְּרָנוּ:

הַרְחַמֵּנוּ הוּא יִמְלֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד: הַרְחַמֵּנוּ הוּא יִתְבַּרֵּךְ בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ:
הַרְחַמֵּנוּ הוּא יִשְׁתַּבַּח לְדוֹר דּוֹרִים. וְיִתְפָּאֵר בְּנוֹ לְעֵד וּלְנֶצַח נְצָחִים. וְיִתְהַדָּר
בְּנוֹ לְעֵד וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים: הַרְחַמֵּנוּ הוּא יִפְרַנְסֵנוּ בְּכַבּוּד: הַרְחַמֵּנוּ הוּא יִשְׁבֹּר
עָלֵנוּ וְהוּא יוֹלִיכֵנוּ קוֹמְמִיּוֹת לְאַרְצֵנוּ: הַרְחַמֵּנוּ הוּא יִשְׁלַח לָנוּ בְּרָכָה מְרֵבָה
בְּבֵית הַזֶּה וְעַל שְׁלַחַן זֶה שְׂאֵכְלֵנוּ עָלֵינוּ: הַרְחַמֵּנוּ הוּא יִשְׁלַח לָנוּ אֶת אֱלֹהֵינוּ
הַנְּבִיא זְכוֹר לְטוֹב וַיִּבְשֹׂר לָנוּ בְּשׁוֹרוֹת טוֹבוֹת יְשׁוּעוֹת וְנִחְמוֹת:

הַרְחַמֵּנוּ הוּא יְבָרֵךְ אֶת מְדִינַת יִשְׂרָאֵל רְאִשִׁית צְמִיחַת גְּאוּלְתָּנוּ: הַרְחַמֵּנוּ
הוּא יְבָרֵךְ חַיֵּי צְבָא הַהֲגָנָה לְיִשְׂרָאֵל הַעוֹמְדִים עַל מִישְׁמֵר גְּבוּל אֲרָצֵנוּ:
הַרְחַמֵּנוּ הוּא יְבָרֵךְ אֶת (אָבִי מוֹרִי) בְּעַל הַבַּיִת הַזֶּה וְאֶת (אִמִּי מוֹרְתִי) בְּעַלְת
הַבַּיִת הַזֶּה. אוֹתָם וְאֶת בֵּיתָם וְאֶת זְרַעָם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לָהֶם וְאֶת כָּל
הַמְּסֻבִּין בָּאוּ, אוֹתָנוּ וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לָנוּ, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּרְכוּ אֲבוֹתֵינוּ אֲבָרְהָם
יִצְחָק וְיַעֲקֹב, בְּכָל. מְכָל. כָּל. כֵּן יְבָרֵךְ אוֹתָנוּ כְּלָנוּ יַחַד בְּבִרְכַּת שְׁלָמָה.
וְנֹאמַר אָמֵן:

בְּמָרוֹם יִלְמְדוּ עָלֵינוּ וְעָלֵינוּ זְכוֹת שֶׁתְּהֵא לְמִשְׁמֶרֶת שְׁלוֹם. וְנִשָּׂא בְּרָכָה
מֵאֵת יְיָ. וְצַדִּיקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. וְנִמְצָא חוֹן וְשִׁכְל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם:

Di Shabbath si aggiunge:

הַרְחַמֵּנוּ הוּא יִנְחִילֵנוּ יוֹם שְׁכָלוֹ שַׁבַּת וּמְנוּחָה לְחַיֵּי הָעוֹלָמִים:

fin qui.

הַרְחַמֵּנוּ הוּא יִנְחִילֵנוּ יוֹם שְׁכָלוֹ טוֹב. הַרְחַמֵּנוּ הוּא יִזְכֵּנוּ לִימּוֹת הַמָּשִׁיחַ
וְלְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא: מְגִדּוֹל יְשׁוּעוֹת מְלָכוֹ וְעֵשָׂה חֶסֶד לְמִשְׁיחוֹ לְדוֹד וּלְזָרְעוֹ
עַד עוֹלָם: עֵשָׂה שְׁלוֹם בְּמָרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל
וְאִמְרוּ אָמֵן:

יִרְאוּ אֶת יְיָ קְדוֹשָׁיו כִּי אֵין מַחְסוֹר לִירְאָיו: כְּפִירִים רָשׁוּ וְרַעְבוּ וְדוֹרְשֵׁי יְיָ לֹא
יִחְסְרוּ כָּל טוֹב: הוֹדוּ לַיהוָה כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חֶסֶד: פּוֹתַח אֶת יָדָךְ וּמִשְׁבִּיעַ
לְכָל חַי רִצּוֹן: בְּרוּךְ הַגֹּבֵר אֲשֶׁר יִבְטַח בִּיהוָה וְהָיָה יְיָ מִבְּטָחוֹ: נַעַר הָיִיתִי גַם
זָקֵנְתִי וְלֹא רָאִיתִי צְדִיק נֶעְזֵב וְזָרְעוֹ מִבְּקֶשׁ לֶחֶם: יְיָ עַז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת
עַמּוֹ בְּשְׁלוֹם:

Si alza il bicchiere del vino e si dice:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרֵי הַגֶּפֶן:

Si beve il terzo bicchiere di vino.

Izkor**יְזְכֹר**

In ricordo dei martiri, in questa notte di veglia eleviamo il nostro pensiero, con timore e commozione, ai 6 milioni dei nostri fratelli che si trovavano in esilio in Europa e perirono per mano di un oppressore tiranno che fu funesto al nostro popolo sette volte più del faraone.

Queste erano le istruzioni del malvagio a coloro che eseguivano i suoi ordini: "Andate e distruggiamoli sì che essi non possano più essere una nazione ed il nome di Israele non abbia più ad essere ricordato". E quelli, con gas velenosi e con abbruciamenti nei forni, sterminarono gli innocenti ed i puri, uomini, donne e bambini ma noi qui non vogliamo dilungarci a narrare la crudeltà delle loro azioni per non rischiare di mancare di rispetto all'immagine dell'Eterno secondo la quale fu creato l'uomo.

Furono i superstiti del nostro popolo, nei ghetti e nei campi di annientamento, che si immolarono per la santità del nome. Molti di essi si trasformarono in eroi e si levarono contro i malvagi cercando di vender cara la pelle e fu nella prima sera di Pesach che i superstiti del ghetto di Varsavia si levarono e combatterono, puri contro gli impuri, come Giuda Maccabeo fece ai suoi tempi. Coloro che si erano amati ed avevano serenamente trascorso insieme la vita non vollero dividersi nell'ora della morte e, pur non salvando se stessi, salvarono l'onore di Israele.

Dal profondo della loro afflizione, i martiri espressero il loro cuore con un inno e cantarono:

Ani maamin	אָנִי מְאָמִין
beemunà shelemà	בְּאֵמוּנָה שְׁלֵמָה
beviat aMashiach	בְּבִיאַת הַמָּשִׁיחַ
veaf al pi sheitmamea	וְאֵף עַל פִּי שְׂתִמְמָהּ
im col ze achakè lo	עִם כָּל זֶה אַחֲכָה לוֹ
bechol yom sheiiavò	בְּכָל יוֹם שְׂיָבוֹא

[Io credo con fede incrollabile nella venuta del Messia ed anche se dovesse tardare io continuerò ad aspettarlo ogni giorno a venire]

Hallel

הַלֵּל

Si riempie il quarto bicchiere di vino, si apre la porta e si recitano i seguenti versetti:

שִׁפְךָ חֲמַתְךָ אֶל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא יִדְעוּךָ וְעַל מַמְלָכוֹת אֲשֶׁר בְּשִׁמְךָ לֹא קָרְאוּ:
כִּי אָכַל אֶת יַעֲקֹב וְאֶת נְוֹהוּ הַשָּׁמוּ:

לֹא לָנוּ יְיָ לֹא לָנוּ. כִּי לְשִׁמְךָ תָּנוּ כְּבוֹד. עַל חֲסִדְךָ עַל אֲמִתְךָ: לָמָּה יֹאמְרוּ
הַגּוֹיִם. אֵיךְ נָא אֱלֹהֵיהֶם: וְאֵלֵהֵינוּ בְּשָׁמַיִם. כֹּל אֲשֶׁר חָפֵץ עָשָׂה: עֲצִבֵיהֶם
כֶּסֶף וְזָהָב. מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם: פֶּה לָהֶם וְלֹא יִדְבְּרוּ. עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ:
אֲזֵנַיִם לָהֶם וְלֹא יִשְׁמְעוּ. אֶף לָהֶם וְלֹא יִרְיחוּ: יְדֵיהֶם וְלֹא יִמְשֹׁוּ. רַגְלֵיהֶם
וְלֹא יִהְלְכוּ. לֹא יִהְיוּ בְּגִרוֹנָם: כְּמוֹהֶם יִהְיוּ עֹשִׂיהֶם. כֹּל אֲשֶׁר בִּטַח בָּהֶם:
יִשְׂרָאֵל בִּטַח בֵּיהוָה. עֲזָרָם וּמְגַנָּם הוּא: בֵּית אֱהֲרֹן בִּטְחוּ בֵּיהוָה. עֲזָרָם
וּמְגַנָּם הוּא: יִרְאֵי יְיָ בִּטְחוּ בֵּיהוָה. עֲזָרָם וּמְגַנָּם הוּא:

יְיָ זָכְרָנוּ יְבָרֵךְ. יְבָרֵךְ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל. יְבָרֵךְ אֶת בֵּית אֱהֲרֹן: יְבָרֵךְ יִרְאֵי יְיָ.
הַקְּטָנִים עִם הַגְּדֹלִים: יִסַּף יְיָ עֲלֵיכֶם. עֲלֵיכֶם וְעַל בְּנֵיכֶם: בְּרוּכִים אַתֶּם
לִיהוָה. עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לִיהוָה. וְהָאָרֶץ נְתַן לַבְּנֵי אָדָם: לֹא
הַמְּתִים יִהְלְלוּ יְהוָה. וְלֹא כָּל יוֹרְדֵי דוֹמָה: וְאֲנַחְנוּ נִבְרָךְ יְהוָה. מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם.
הַלְלוּיָהּ:

אֲהַבְתִּי כִּי יִשְׁמַע יְיָ אֶת קוֹלֵי תַחֲנוּנָי: כִּי הִטָּה אֲזִנוֹ לִי. וּבִימֵי אֶקְרָא:
אֶפְפוּנֵי חֲבֵלֵי מוֹת. וּמִצָּרֵי שְׂאוֹל מִצְאוּנֵי. צָרָה וַיִּגּוֹן אֲמַצָּא: וּבִשְׁם יְיָ אֶקְרָא.
אָנָּה יְיָ מַלְטָה נַפְשִׁי: חַנוּן יְיָ וְצַדִּיק. וְאֵלֵהֵינוּ מֵרַחֵם: שִׁמְרֵ פִתְאִים יְיָ. דְלוֹתַי
וְלִי יְהוֹשִׁיעַ: שׁוּבֵי נַפְשִׁי לְמִנוּחָיְכִי. כִּי יְיָ גָמַל עָלַיְכִי: כִּי חִלַּצְתָּ נַפְשִׁי מִמוֹת.
אֶת עֵינַי מִן דַּמְעָה. אֶת רַגְלֵי מִדְּחִי: אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי יְיָ. בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים:
הֶאֱמַנְתִּי כִּי אֲדַבֵּר. אֲנִי עָנִיתִי מְאֹד: אֲנִי אָמַרְתִּי בְחַפְזִי. כֹּל הָאָדָם כֹּזֵב:

מָה אֲשִׁיב לִיהוָה. כֹּל תַּגְּמוֹלוּהֵי עָלַי: כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֲשֵׂא. וּבִשְׁם יְיָ אֶקְרָא:
נִדְרֵי לִיהוָה אֲשַׁלֵּם. נִגְדָה נָא לְכֹל עַמּוֹ: יִקָּר בְּעֵינַי יְיָ. הַמּוֹתָה לַחֲסִידָיו: אָנָּה
יְיָ כִּי אֲנִי עֲבַדְךָ. אֲנִי עֲבַדְךָ בֶן אֲמִתְךָ פִּתְחַת לְמוֹסְרֵי: לְךָ אֲזַבַּח זֶבַח תּוֹדָה.
וּבִשְׁם יְיָ אֶקְרָא: נִדְרֵי לִיהוָה אֲשַׁלֵּם. נִגְדָה נָא לְכֹל עַמּוֹ: בְּחִצְרוֹת בֵּית יְיָ.
בְּתוֹכְכִי יְרוּשָׁלַיִם. הַלְלוּיָהּ:

הִלְלוּ אֶת יְהוָה כָּל גּוֹיִם. שִׁבְחוּהוּ כָּל הָאֲמִיּוֹת: כִּי גָבַר עָלֵינוּ חֲסֵדוֹ. וְאָמַת
יְהוָה לְעוֹלָם. הִלְלוּהָ:

הודו ליהוה כי טוב.

כי לעולם חסדו:

יאמר נא ישראל.

כי לעולם חסדו:

יאמרו נא בית אהרן.

כי לעולם חסדו:

יאמרו נא יראי יהוה.

כי לעולם חסדו:

מִן הַמִּצָּר קָרָאתִי יְהוָה. עֲנֵנִי בַמֶּרְחֵב יְהוָה: יי לִי לֹא אִירָא. מִה יַעֲשֶׂה לִי אֲדָם:
יי לִי בַעֲזָרִי. וְאֲנִי אֶרְאֶה בְשִׁנְאִי: טוֹב לְחַסוֹת בַּיהוָה. מִבְּטַח בְּאֲדָם: טוֹב
לְחַסוֹת בַּיהוָה. מִבְּטַח בַּנְּדִיבִים: כָּל גּוֹיִם סָבְבוּנִי. בְּשֵׁם יי כִּי אֲמִילִם: סְבוּנִי
גַם סָבְבוּנִי. בְּשֵׁם יי כִּי אֲמִילִם: סְבוּנִי כַדְבוּרִים. דַּעְכוּ כְּאֵשׁ קוֹצִים. בְּשֵׁם יי
כִּי אֲמִילִם: דָּחָה דְחִיתֵנִי לִנְפֹל. וַיְהוֶה עֲזָרִנִּי: עֲזִי וְזִמְרַת יְהוָה. וַיְהִי לִי
לִישׁוּעָה: קוֹל רִנָּה וּישׁוּעָה בְּאֶהְלִי צְדִיקִים. יִמִּין יי עֲשֶׂה חֵיל: יִמִּין יי
רוֹמְמָה. יִמִּין יי עֲשֶׂה חֵיל: לֹא אָמוֹת כִּי אַחִיהָ. וְאֶסְפָּר מַעֲשֵׂי יְהוָה: יִסּוּר יִסְרָנִי
יְהוָה. וְלִמּוֹת לֹא נִתְנַנְּנִי: פִּתְחוּ לִי שַׁעֲרֵי צְדָקָה. אָבֹא בָם אוֹדָה יְהוָה: זֶה הַשַּׁעַר
לַיהוָה. צְדִיקִים יָבֹאוּ בּוֹ:

אוֹדֶךָ כִּי עֲנִיתָנִי. וַתְּהִי לִי לִישׁוּעָה אֲדָם: אָבֹן מֵאֲסוּ הַבּוֹנִים. הִיְתָה לְרֹאשׁ
פְּנֵה אֲבוֹ: מֵאֵת יי הִיְתָה זֹאת. הִיא נִפְלְאֹת בְּעֵינֵינוּ מֵאֵת: זֶה הַיּוֹם עֲשֶׂה יי.
נְגִילָה וְנִשְׁמְחָה בּוֹ זֶה:

אָנָּה יי הוֹשִׁיעָה נָא:

אָנָּה יי הַצְּלִיחָה נָא:

בְּרוּךְ הֵבֵא בְּשֵׁם יי. בְּרַכְנוּכֶם מִבֵּית יי בְּרוּךְ: אֵל יי וַיֵּאָר לָנוּ. אֶסְרוּ חַג
בְּעֵבוֹתַיִם. עַד קֶרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ אֵל: אֵלֵי אַתָּה וְאוֹדֶךָ. אֱלֹהֵי אַרְוִמְמָךְ אֵלֵי: הוֹדוּ
לַיהוָה כִּי טוֹב. כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ הַדָּו:

הודו ליהוה כי טוב

כי לעולם חסדו:

הודו לאלהי האלהים

כי לעולם חסדו:

הודו לאדני האדנים

כי לעולם חסדו:

לעשה נפלאות גדלות לבדו

כי לעולם חסדו:

לעשה השמים בתבונה

כי לעולם חסדו:

כי לעולם חסדו:
 כי לעולם חסדו:
 כי לעולם חסדו:
 כי לעולם חסדו:
 כי לעולם חסדו:

לרוקע הארץ על המים
 לעשה אורים גדלים
 את השמש לממשלת ביום
 את הירח וכוכבים לממשלות בלילה
 למכה מצרים בבכוריהם

si cambia tono

כי לעולם חסדו:
 כי לעולם חסדו:
 כי לעולם חסדו:
 כי לעולם חסדו:
 כי לעולם חסדו:
 כי לעולם חסדו:
 כי לעולם חסדו:
 כי לעולם חסדו:
 כי לעולם חסדו:
 כי לעולם חסדו:
 כי לעולם חסדו:
 כי לעולם חסדו:
 כי לעולם חסדו:
 כי לעולם חסדו:
 כי לעולם חסדו:

ויוצא ישראל מתוכם
 ביד חזקה ובזרוע נטויה
 לגזר ים סוף לגזרים
 והעביר ישראל בתוכו
 ונער פרעה וחילו בים סוף
 למוליך עמו במדבר
 למכה מלכים גדלים
 ויהרג מלכים אדירים
 לסיחון מלך האמרי
 ולעוג מלך הבשן
 ונתן ארצם לנחלה
 נחלה לישראל עבדו
 שבשפלנו זכר לנו
 ויפקנו מצרינו
 נותן לחם לכל בשר
 הודו לאל השמים

Si chiude la porta e si beve il quarto bicchiere di vino dopo aver recitato la benedizione:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא פרי הגפן:

Nirzah - Inni che si cantano dopo l'haggadah נִרְצָה

Ki lo naè, ki lo iaè

כִּי לֹא נֶאֱחָז כִּי לֹא יִאָחַז

אָדִיר בְּמַלּוּכָה בְּחֹר פְּהֻלָּה גְדוּדָיו יֹאמְרוּ לוֹ - לֵךְ וּלְךָ, לֵךְ כִּי לְךָ, לֵךְ אִף לְךָ,
לֵךְ יְיָ הַמַּמְלָכָה כִּי לֹא נֶאֱחָז כִּי לֹא יִאָחַז

דָּגוּל בְּמַלּוּכָה הַדּוּר פְּהֻלָּה וְתִיקּוֹ יֹאמְרוּ לוֹ - לֵךְ וּלְךָ, לֵךְ כִּי לְךָ, לֵךְ אִף לְךָ,
לֵךְ יְיָ הַמַּמְלָכָה כִּי לֹא נֶאֱחָז כִּי לֹא יִאָחַז

זַכָּאי בְּמַלּוּכָה חֲסִין פְּהֻלָּה טַפְסָרְיוֹ יֹאמְרוּ לוֹ - לֵךְ וּלְךָ, לֵךְ כִּי לְךָ, לֵךְ אִף
לְךָ, לֵךְ יְיָ הַמַּמְלָכָה כִּי לֹא נֶאֱחָז כִּי לֹא יִאָחַז

יְחִיד בְּמַלּוּכָה כְּבִיר פְּהֻלָּה לַמּוֹדָיו יֹאמְרוּ לוֹ - לֵךְ וּלְךָ, לֵךְ כִּי לְךָ, לֵךְ אִף לְךָ,
לֵךְ יְיָ הַמַּמְלָכָה כִּי לֹא נֶאֱחָז כִּי לֹא יִאָחַז

מָרוֹם בְּמַלּוּכָה נוֹרָא פְּהֻלָּה סְבִיבָיו יֹאמְרוּ לוֹ - לֵךְ וּלְךָ, לֵךְ כִּי לְךָ, לֵךְ אִף
לְךָ, לֵךְ יְיָ הַמַּמְלָכָה כִּי לֹא נֶאֱחָז כִּי לֹא יִאָחַז

עָנִיו בְּמַלּוּכָה פּוֹדֵה פְּהֻלָּה צְדִיקָיו יֹאמְרוּ לוֹ - לֵךְ וּלְךָ, לֵךְ כִּי לְךָ, לֵךְ אִף לְךָ,
לֵךְ יְיָ הַמַּמְלָכָה כִּי לֹא נֶאֱחָז כִּי לֹא יִאָחַז

קְדוּשׁ בְּמַלּוּכָה רַחוּם פְּהֻלָּה שְׁנֵאֲנֵיו יֹאמְרוּ לוֹ - לֵךְ וּלְךָ, לֵךְ כִּי לְךָ, לֵךְ אִף
לְךָ, לֵךְ יְיָ הַמַּמְלָכָה כִּי לֹא נֶאֱחָז כִּי לֹא יִאָחַז

תְּקִיף בְּמַלּוּכָה תּוֹמֵךְ פְּהֻלָּה תְּמִימָיו יֹאמְרוּ לוֹ - לֵךְ וּלְךָ, לֵךְ כִּי לְךָ, לֵךְ אִף
לְךָ, לֵךְ יְיָ הַמַּמְלָכָה כִּי לֹא נֶאֱחָז כִּי לֹא יִאָחַז

Uno chissà?

Uno chi sa? E Uno che io lo so. Uno è Dio che in cielo è. Uno fu ed uno è.

Due chi sa? E Due che io lo so. Due le tavole della Legge, uno è Dio che in cielo è. Uno fu ed uno è.

Tre chi sa? E Tre che io lo so. Tre padri nostri son, Avram, Itzchak e Iahakov, due le tavole della Legge, uno è Dio che in cielo è. Uno fu ed uno è.

Quattro chi sa? E Quattro che io lo so. Quattro madri di Israel, Sarà, Rivkà, Rachel e Leà, tre padri nostri son, Avram, Itzchak e Iahakov...

Cinque chi sa? E Cinque che io lo so. Cinque libri della Torah, quattro madri di Israel, Sarà, Rivkà, Rachel e Leà, tre padri nostri son...

Sei chi sa? E Sei che io lo so. Sei libri della Mishnà, cinque libri della Torah, quattro madri di Israel, Sarà, Rivkà, Rachel e Leà, tre padri nostri son, Avram, Itzchak e Iahakov, due le tavole della Legge...

Sette chi sa? E Sette che io lo so. Sette giorni con lo shabbat, sei libri della Mishnà, cinque libri della Torah, quattro madri di Israel...

Otto chi sa? E Otto che io lo so. Otto giorni per la milà, sette giorni con lo shabbat, sei libri della Mishnà, cinque libri della Torah...

Nove chi sa? E Nove che io lo so. Nove i mesi della partoriente, otto giorni per la milà, sette giorni con lo shabbat, sei libri della Mishnà...

Dieci chi sa? E Dieci che io lo so. Dieci sono i comandamenti, nove i mesi della partoriente, otto giorni per la milà, sette giorni con lo...

Undici chi sa? E Undici che io lo so. Undici sono i cochavim (le stelle di Giuseppe), dieci sono i comandamenti, nove i mesi della partoriente...

Dodici chi sa? E Dodici che io lo so. Dodici sono le tribù, undici sono i cochavim, dieci sono i comandamenti, nove i mesi della partoriente...

Tredici chi sa? E Tredici che io lo so. Tredici sono le middot (gli attributi di Dio), dodici sono le tribù, undici sono i cochavim, dieci sono i comandamenti, nove i mesi della partoriente, otto giorni per la milà, sette giorni con lo shabbat, sei libri della Mishnà, cinque libri della Torah, quattro madri di Israel, Sarà, Rivkà, Rachel e Leà, tre padri nostri son, Avram, Itzchak e Iahakov, due le tavole della Legge, uno è Dio che in cielo è. Uno fu ed uno è.

Un capretto

1. Un capretto, un capretto che comprò mio padre per due scudé. Alu capré, alu capré.
2. E venne il gatto che si mangiò il capretto che comprò mio padre per due scudé. Alu capré, alu capré.
3. E venne il cane, che mozzicò la gatta, che si mangiò il capretto che comprò mio padre per due scudé. Alu capré, alu capré.
4. E venne il bastone che bastonò il cane, che mozzicò la gatta, che si mangiò il capretto che comprò mio padre per due scudé. Alu capré, alu capré.
5. E venne il fuoco che abbruciò il bastone, che bastonò il cane, che mozzicò la gatta, che si mangiò il capretto che comprò mio padre per due scudé. Alu capré, alu capré.
6. E venne l'acqua che smorzò il fuoco, che abbruciò il bastone, che bastonò il cane, che mozzicò la gatta, che si mangiò il capretto che comprò mio padre per due scudé. Alu capré, alu capré.
7. E venne il bove che si bevve l'acqua, che smorzò il fuoco, che abbruciò il bastone, che bastonò il cane, che mozzicò la gatta, che si mangiò il capretto che comprò mio padre per due scudé. Alu capré, alu capré.
8. E venne lo shochet (il macellaio) che shachtò il bove, che si bevve l'acqua, che smorzò il fuoco, che abbruciò il bastone, che bastonò il cane, che mozzicò la gatta, che si mangiò il capretto che comprò mio padre per due scudé. Alu capré, alu capré.
9. E venne il malach ahmavet (l'angelo della morte) che shachtò lo shochet, che shachtò il bove, che si bevve l'acqua, che smorzò il fuoco, che abbruciò il bastone, che bastonò il cane, che mozzicò la gatta, che si mangiò il capretto che comprò mio padre per due scudé. Alu capré, alu capré.
10. E venne Kadosh baruch U (il Santo benedetto Egli sia) che shachtò il malach ahmavet, che shachtò lo shochet, che shachtò il bove, che si bevve l'acqua, che smorzò il fuoco, che abbruciò il bastone, che bastonò il cane, che mozzicò la gatta, che si mangiò il capretto che comprò mio padre per due scudé. Alu capré, alu capré.

Hatikvà**הַתְּקוּוּהָ**

Kol od balevav penimah,	כָּל עוֹד בְּלִבָּב פְּנִימָה
nefesh iehudi homiya	נֶפֶשׁ יְהוּדֵי הוֹמְיָה,
ulfate mizrach kadimah	וּלְפָאֲתֵי מִזְרַח קְדִימָה
ain leZion tzofiah.	עַיִן לְצִיּוֹן צוֹפְיָה.
Od lo avda tikvatenu	עוֹד לֹא אָבְדָה תִּקְוַתֵּנוּ,
hatikvà bat shnot alpaim	הַתְּקוּוּהָ בַּת שָׁנוֹת אַלְפַּיִם,
liiot am chofshi beartzenu	לִהְיוֹת עִם חֻפְשֵׁי בְּאֶרְצֵנוּ,
eretz Zion vYrushalaim!	אֶרֶץ צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם.

[Fintanto che nell'intimo del cuore freme l'anima dell'Ebreo e l'occhio guarda a Sion, là nell'oriente lontano, non è ancora perduta la nostra speranza due volte millenaria di essere un popolo libero nella nostra terra, la terra di Sion e Jerushalaim]

Bashanà Abaà Birushalaim בְּשָׁנָה הַבָּאָה בְּירוּשָׁלַיִם

[L'anno prossimo a Gerusalemme]